

Exploring Sincerity in University Students: A Developmental Study*

Farhad Khormaei¹ Nadia Dorianizadeh² Niloufar Moohebat³

1- Associate Professor, Department of Educational Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran (Corresponding author).

khormaei@shirazu.ac.ir

2- PhD Candidate in Educational Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Nd1389@gmail.com

3- PhD Candidate in Educational Psychology, Shiraz University, Shiraz, Iran.

Niloufar.m.dr@gmail.com

Abstract

This study aims to conceptualize and explain the structure of sincerity in university students. Adopting a developmental qualitative approach, the research utilized a case-structured ontology method. Participants included nine students from Shiraz University, selected through purposive sampling to represent varying levels of sincerity-related traits. Data were gathered through in-depth interviews and analyzed using directed content analysis to identify, describe, and categorize the indicators of sincerity. SPSS-27 was used for data description, and Social Network Visualizer (SocNetV) software was employed for network analysis. Findings revealed that the construct of sincerity comprises fourteen distinct indicators. Validity and reliability

*Cite this article: Khormaei, F; Dorianizadeh, N; Moohebat, N(2025). Exploring Sincerity in University Students: A Developmental Study, Journal in Applied Ethics Studies,2(80), 145-179.

<https://doi.org/1022081/jf.2025.71373.2025>.

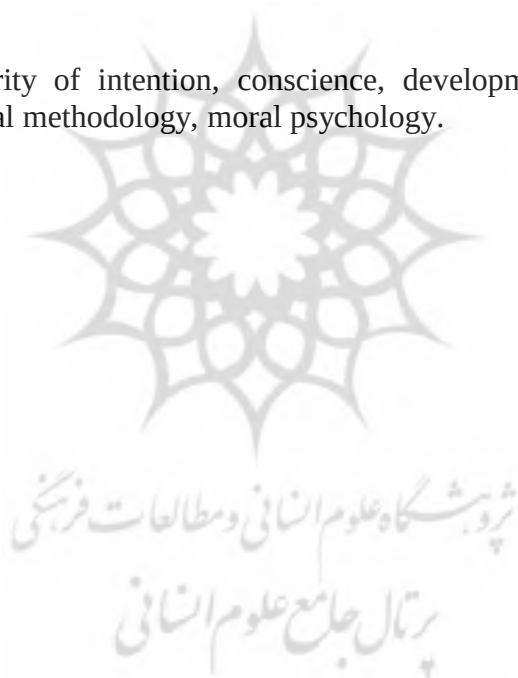
■ **Publisher:** Islamic Propagation Office of the Seminary of Qom (Islamic Sciences and Culture Academy, Isfahan, Iran). ***Type of article:** Research Article

■ **Received:** 2025/03/14 • **Revised:** 2025/05/02 • **Accepted:** 2025/05/10 • **Published online:** 2025/10/11

assessments confirmed that both the overall construct and its components are consistent and trustworthy. Network analysis showed that the traits of humility (avoiding self-display), faithfulness, and integrity were the most central and visible elements in the flow of information within the sincerity structure. The results suggest that conscience, moral commitment, and genuineness are the most influential components that activate and drive the sincerity network. Additionally, the traits of trustworthiness and benevolence emerged as key mediators connecting various sincerity indicators. These findings offer practical implications for character education: by cultivating virtues such as trustworthiness and benevolence, and promoting core moral values, it is possible to enhance and accelerate the development of sincerity among students.

Keywords

sincerity, purity of intention, conscience, developmental approach, developmental methodology, moral psychology.

تفسير نقاء النية لدى طلاب الجامعات: دراسة تكوينية*

فرهاد خرمائي^١ • ناديا درياني زاده^٢ • نيلوفر موهبت^٣

١- أستاذ مساعد لقسم علم النفس التربوي في جامعة شيراز. شيراز - إيران (الكاتب مسئول).

khormaei@shirazu.ac.ir

٢- طالبة مرحلة الدكتوراه في فرع علم النفس التربوي في جامعة شيراز. شيراز - إيران.

Nd1389@gmail.com

٣- طالبة مرحلة الدكتوراه في فرع علم النفس التربوي في جامعة شيراز. شيراز - إيران.

Niloufar.m.dr@gmail.com

تبيين خلوص نيت در دانشجویان: یک مطالعه تطبیقی

مستخلص

تهدف هذه الدراسة إلى معرفة نقاء النية وتفسيره لدى طلاب الجامعات. اتبع البحث منهجاً نصف تجريبي وتكويني قائماً على الحالات. شارك في الدراسة تسعة طلاب من جامعة شيراز، تم اختيارهم من خلال معاينة تمثيلية تمثل مستويات متفاوتة من مؤشرات نقاء النية، وهي: النموذجي والطبيعي والمعتاد، وتم التعرف على مؤشرات نقاء النية ووصفها وتصنيفها من خلال مقابلات مدروسة وتحليل المحتوى لها. استُخدم في هذه

***الاستناد إلى هذه المقالة:** خرمائي، فرهاد؛ درياني زاده، ناديا؛ موهبت، نيلوفر (٢٠٢٥). تفسير نقاء النية لدى طلاب الجامعات: دراسة تكوينية. دراسات في الأخلاق التطبيقية، ٢(٨٠)، ١٤٥-١٧٩.

<https://doi.org/10.22081/jf.2025.71373.2025>.

□ نوع المقال: بحثي؛ الناشر: مركز الدعوة الإسلامية في حوزة قم (معهد العلوم والثقافة الإسلامية، أصفهان، إيران) © المؤلف.

□ تاريخ الاستلام: ٢٠٢٥/٠٣/١٤ • تاريخ التعديل: ٢٠٢٥/٠٥/١٠ • تاريخ القبول: ٢٠٢٥/٠٥/٠٢ • تاريخ الإصدار: ٢٠٢٥/١٠/١١

الدراسة برنامج SPSS-27 لوصف البيانات، وبرنامج مُصوّر الشبكات الاجتماعية (Social Network Visualize) لتحليل الشبكات. كشفت النتائج أن مُكوّن نقاء النية يوصف بأربعة عشر مؤشراً مُختلفاً. وأكدت مؤشرات الصلاحية وكذلك مؤشرات الموثوقية أو التزام أن بنية نقاء النية ومكوناتها تتسم بالصلاحية والتزامن المناسبين. وأظهر تحليل الشبكة أن سمات تجنب إظهار الذات، والإيمان، والمروءة كانت العناصر الأكثر مركزية ووضوحاً في تدفق المعلومات في بنية شبكة نقاء الإخلاص. تشير النتائج إلى أن الضمير والالتزام الأخلاقي والنقاء هي المكونات الأكثر تأثيراً في تنشيط شبكة بناء نقاء النية. بالإضافة إلى ذلك، أظهرت النتائج أن مكوّن الموثوقية والإحسان كوسيطين رئيسيين يربطان بين مختلف مؤشرات نقاء النية. تتمثل الآثار العملية لنتائج هذه الدراسة في أنه بتعليم وتنمية الفضائل المذكورة آنفاً، يُمكن تسريع وتنشيط وتحفيز تدفق المعلومات في بنية نقاء النية، كما يمكن تعزيز الصلات بين مؤشرات نقاء النية من خلال فضائل كالثقة والإحسان.

الكلمات المفتاحية

نقاء النية، الإخلاص، الضمير، الاتجاه التكويني، المنهجية التكوينية، علم النفس الأخلاقي.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

تبیین خلوص نیت در دانشجویان: یک مطالعه تکوینی*

فرهاد خرمائی^۱ نادیا دریانی زاده^۲ نیلوفر موهبت^۳

۱- دانشیار گروه روان‌شناسی تربیتی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران (نویسنده مسئول).

khormaei@shirazu.ac.ir

۲- دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

Nd1389@gmail.com

۳- دانشجوی دکتری روان‌شناسی تربیتی دانشگاه شیراز، شیراز، ایران.

Niloufar.m.dr@gmail.com

تبیین خلوص نیت در دانشجویان: یک مطالعه تکوینی

چکیده

هدف این پژوهش هستارشناسی و تبیین خلوص نیت در دانشجویان است. روش پژوهش، نیمه تجربی تکوینی از نوع هستارنگاری موردی است. مشارکت کنندگان در پژوهش، دانشجوی دانشگاه شیراز بودند که به روش نمونه‌گیری معرف که نشان‌دهنده سطح گویا، عادی و معمول نشانگرهای خلوص نیت است، انتخاب شدند و از طریق مصاحبه مدبرانه و تحلیل محتوای جهت‌مند، نشانگرهای خلوص نیت شناسایی، توصیف و طبقه‌بندی شدند. در این پژوهش برای توصیف داده‌ها از نرم‌افزار SPSS-۲۷ و برای تحلیل شبکه از

* **استناد به این مقاله:** خرمائی، فرهاد؛ دریانی زاده، نادیا؛ موهبت، نیلوفر (۱۴۰۴). تبیین خلوص نیت در دانشجویان: یک مطالعه تکوینی. مطالعات اخلاق کاربردی، ۲(۸۰)، صص ۱۴۵-۱۷۹.

<https://doi.org/1022081/jf.2025.71373.2025>.

□ نوع مقاله: پژوهشی؛ ناشر: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمی قم (پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، اصفهان، ایران) © نویسندگان

□ تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۲/۲۴ □ تاریخ اصلاح: ۱۴۰۴/۰۲/۲۰ □ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۵/۰۲ □ تاریخ انتشار آنلاین: ۱۴۰۴/۰۷/۱۹

نرم افزار Social Network Visualize استفاده شد. نتایج نشان داد هستار خلوص نیت با چهارده نشانگر توصیف می شود. شاخص های اعتباریابی و همچنین شاخص های قابلیت اطمینان یا هم گاهی هستار نشان داد هستار خلوص نیت و مؤلفه های آن از قابلیت اطمینان و هم گاهی مناسب برخوردارند. نتایج تحلیل شبکه نشان داد نشانگرهای پرهیز از خودنمایی، مؤمن بودن و بامرام بودن بیشترین وضوح و نمود را در به جریان اندازی اطلاعات در شبکه هستاری خلوص نیت دارند. این نتایج گویای آن است که مؤلفه های وجدان، اخلاق مداری و بی آلاشی برجسته ترین نشانگرهای خلوص نیت هستند که سبب فعال سازی شبکه هستار خلوص نیت می شوند. این نتایج همچنین نشان داد دو مؤلفه معتمد بودن و خیرخواهی، درصد قابل توجهی از واسطه گری بین نشانگرهای خلوص نیت را دارند. تلویحات کاربردی نتایج این پژوهش آن است که می توان با آموزش و بالندگی فضیلت های مورد اشاره، جریان اطلاعات را در هستار خلوص نیت تسریع، فعال و برانگیخته نمود و همچنین، با رشد فضیلت هایی مانند معتمد بودن و خیرخواهی می توان پیوند بین نشانگرهای خلوص نیت را تقویت کرد.

کلیدواژه ها

خلوص نیت، اخلاص، وجدان، رویکرد تکوینی، روش شناسی تکوینی، روان شناسی اخلاق.

مقدمه

امروزه جامعه با مسائل اخلاقی متعددی مواجه است که از جمله آنها می‌توان به ریا، تملق، نفاق و دورویی اشاره کرد. در دنیای امروز، بسیاری از افراد برای دستیابی به موقعیت‌های اجتماعی یا حفظ مقام و جایگاه خود، در اقدامی نادرست، به تخریب شخصیت دیگران می‌پردازند و در سطحی وسیع، رفتارهای ریاکارانه را شاهدیم. این مسائل، در نبود اخلاص ریشه دارند. نبود اخلاص که خود به کارشکنی‌ها و اقدامات مخرب در برابر یکدیگر به دلیل اغراض شخصی منجر می‌شود، نه تنها به فرد آسیب می‌زند، بلکه به جامعه نیز خسارات جبران‌ناپذیری وارد می‌آورد.

در عرصه علم و پژوهش نیز این مشکل کاملاً مشهود است؛ هنگامی که یک دانشمند یا محقق به جای اینکه انگیزه خود را از تلاش‌ها و تحقیق علمی در راستای رضای خدا قرار دهد، اهداف دنیوی را در اولویت قرار می‌دهد، مانع پیشرفت جامعه علمی می‌شود؛ از این رو، اخلاص به عنوان یک مسئله بنیادی و تربیتی مطرح می‌شود (محمودشاهی، ۱۳۹۲) و با عبارت «پاکی در نیت و وجدان‌مداری و بی‌آلایشی در عمل» تعریف می‌شود. درواقع، حیات و ارزش انسان به علم است و ارزش علم و دانش به عمل و ارزش و اهمیت عمل به اخلاص است (نظری، ۱۴۰۳).

خلوص نیت یا اخلاص، جایگاه ویژه‌ای در تعالی اخلاق دارد و به عنوان یک سازه روان‌شناختی مهم شناخته می‌شود؛ اما مرور و بازبینی پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد هنوز تعریف دقیق و جامعی برای مفهوم اخلاص وجود ندارد. در فرهنگ دهخدا، اخلاص به معنای پاک‌سازی، ویژه کردن و عقیده‌ای پاک است و به طور خاص، به معنای آزادسازی دل از آلودگی‌ها و تعلقات غیرخداوندی تعبیر می‌شود (دهخدا، ۱۳۷۷، مدخل «اخلاص»).

در فرهنگ معین نیز این واژه به معنای پاک‌سازی و ویژه کردن تعریف شده است (معین، ۱۳۸۶، مدخل «اخلاص»). در فرهنگ عمید، اخلاص به معنای پاک بودن و

بی‌آلایشی آمده است؛ بدین معنا که فرد هیچ‌گونه نیت غیر از رضایت خدا را برای اعمال خود نمی‌طلبد (عمید، ۱۳۷۵، مدخل «اخلاص»).

مهدی نراقی (۱۳۷۰، ج ۲: ص ۲۵۲)، اخلاص را خالص ساختن نیت از غیر خداوند تعریف می‌کند و ملا احمد نراقی (۱۳۸۹، ص ۴۵۴) در تعریفی مشابه، آن را ضد ریا دانسته و می‌نویسد اخلاص به معنای خالص ساختن نیت از غیر خدا و توجه صرف به خداوند است.

طی تاریخ، فیلسوفان و اندیشمندان متعددی درباره اخلاق و فلسفه اخلاق نظریه‌پردازی کرده و کوشیده‌اند با توجه به مبانی فکری و فلسفی خود، نظام‌های اخلاقی گوناگونی ارائه دهند. در این میان، تعاریف مختلفی برای اخلاص ارائه و پژوهش‌های گوناگونی انجام شده است. شجاعی (۱۳۹۴) در کتاب *مقالات: طریقت عملی تزکیه*، معتقد است اخلاص به نیت یا قصد برمی‌گردد و به اینکه انسان در حرکت عبودی جز خدای متعال را قصد نکند.

در این رویکرد، پرسش اساسی این است که آیا افراد رفتارهای خود را برای رضای خدا و تقرب به او انجام می‌دهند یا به دنبال دستیابی به اهداف شخصی خود هستند؟ بارون و همکاران (۲۰۰۶) در کتاب *روان‌شناسی اجتماعی*، یکی از کاربردهای اخلاص را رفتارهای حمایتی می‌دانند؛ به طوری که فرد به قصد کمک به دیگران و تنها به خاطر نوع دوستی، بدون ملاحظه هیچ‌گونه منافع شخصی، این رفتارها را انجام می‌دهد. سرشار (۱۳۸۲) نیز در مقاله‌ای با عنوان «شرک و اخلاص و مرز بین آن‌ها در قرآن کریم»، این دو مفهوم را بررسی و مقایسه و مرز بین آن‌ها را تشریح کرده است.

عبدخدایی (۱۳۸۳) در مقاله‌ای با عنوان «فروغی از اخلاص در تب وحی و نغمه‌های شاعرانه با استناد به آیات و روایات»، به بررسی اخلاص و ابعاد آن پرداخته است. سروری (۱۳۸۴) نیز در پایان‌نامه خود با عنوان *نقش و اهمیت اخلاص در تربیت انسان*، با استناد به آیات و روایات، نقش و اهمیت اخلاص را در تربیت انسان بررسی و ابعاد تربیتی آن را

تحلیل کرده است. عبادی و پاشاپور (۱۳۸۸) در مقاله‌ای با عنوان «مفاهیم اخلاص و اوصاف مخلصین از منظر مثنوی مولوی»، جایگاه اخلاص را در دین بررسی و ابعاد مختلف آن را از نگاه مولوی تحلیل کرده‌اند.

گلپایگانی (۱۳۹۲) در تحقیقی با عنوان «جستاری در مفهوم‌شناسی و گستره اخلاص در قرآن» به بررسی گستره اخلاص شامل امور اعتقادی، اعمال عبادی و صفات اخلاقی پسندیده پرداخته است.

آقاداتی و روضاتیان (۱۴۰۲)، در مقاله «مفهوم‌پردازی اخلاص در شرح التعارف و رساله قشیریه؛ از تصوف تا هنر»، اخلاص را پاک کردن نیت از غیر خدا و تصفیه آن از تمامی اغراض دنیوی و اخروی می‌دانند و معتقدند تمامی اقوال، افعال، اعمال شرعی و احوال و مقامات باید منحصرأ برای خداوند و تقرب به او انجام گیرد. از نظر این محققان، اخلاص در آیات و روایات اسلامی نیز به معنای رهایی بنده از هرگونه امری که در آن شائبه ریا و نفاق یا خودخواهی و خودبینی رود، تعریف شده است.

عبدالله (Abdullah, 2020) در مقاله «نقش صداقت به عنوان یک عامل انگیزشی برای کار در سازمان‌های غیرانتفاعی»^۱، براساس مصاحبه با مدیران امور خیریه و وقف اموال، اخلاص را انگیزه‌ای برای تقویت تعهد در این مدیران معرفی کرده است.

در حوزه آموزشی نیز اخلاص، ضرورتی اساسی برای درک صحیح بینش و تجربیات دانشجو و استاد و همچنین، برای مشارکت مؤثر در فرایند یادگیری به شمار آمده است؛ به‌ویژه در سبک‌های یادگیری مدرن، اخلاص، مفهومی است که عناصری چون صداقت، شفافیت، مسئولیت‌پذیری و درست‌کاری را در هم می‌آمیزد و به عنوان یک ارزش بنیادین در فرایند یادگیری مطرح می‌شود (Nawawi & Din, 2021; Soler-Costa et al., 2021). همچنین، اخلاص در قالب خلوص نیت گفتاری نیز دارای اهمیت است. این مفهوم به‌ویژه برای وکلا هنگام دفاع از موکل، قضات در دادگاه یا سخنرانان و گویندگان خبر،

1. The role of sincerity as a motivating factor to work for non-profit organizations

حیاتی دانسته شده است (Cheang & Pell, 2009; Pell et al., 2011; Jiang & Pell, 2015). در برخی از پژوهش‌ها اخلاص را فرایندی ناخودآگاه دانسته‌اند که با گرایش‌های آگاهانه فرد در تضاد است.

با اینکه مفهوم اخلاص در زبان محاوره‌ای بسیار رایج است، ابعاد و مؤلفه‌های آن، به‌ویژه به‌عنوان یک هستار روان‌شناختی، هنوز در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و عناصر و مؤلفه‌های این فضیلت به‌خوبی مشخص و تعریف نشده است. هدف این پژوهش، هستارشناسی اخلاص و شناسایی مؤلفه‌هایی است که این هستار را شکل می‌دهند؛ بنابراین، پرسش اصلی پژوهش این است که مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده هستار اخلاص کدام‌اند؟ کدام مؤلفه (یا مؤلفه‌ها) در شناخت اخلاص نقش برجسته‌تری دارد؟ همچنین، این پژوهش، شبکه ارتباطی مؤلفه‌های اخلاص با یکدیگر را مطالعه کرده، به این پرسش نیز پاسخ خواهد داد که کدام مؤلفه (یا مؤلفه‌ها) نقش واسطه‌ای در ارتباط با سایر نشانگرهای اخلاص دارد؟

روش پژوهش

روش این پژوهش، نیمه تجربی تکوینی از نوع هستارنگاری موردی است. روش‌شناسی تکوینی، روشی آنتولوژیک است که بر شناخت هستی و موجودیت‌های آن (هستار) متمرکز است و وجود آن‌ها را بررسی می‌کند. به عبارتی، پژوهشگر از طریق شناسایی هستارها به شناخت موضوع مورد بررسی نائل می‌آید (خرمائی، ۱۴۰۲)؛ بنابراین، هستارها ساختاری برای توصیف و توضیح موضوع مورد مطالعه است. در هستارنگاری موردی، پژوهشگر موضوع (هستان) مورد مشاهده را اوصاف‌نگاری می‌کند، روابط بین مؤلفه‌ها را تبیین و اوصاف این هستان را به‌صورت مختصاتی نگارگری (هستارنگاری) می‌نماید و با ترسیم شبکه ارتباطی بین مؤلفه‌های یک هستار، مهم‌ترین مؤلفه‌هایی که هسته مفهومی یک هستار (در این مطالعه: خلوص نیت) را تشکیل می‌دهد، معرفی می‌کند (خرمائی، ۱۴۰۲).

مشارکت کنندگان در این پژوهش، نه دانشجوی (بیست تا چهل ساله) دانشگاه شیراز بودند که مشخصات فردی آن‌ها در جدول (۱) آمده است. این مشارکت کنندگان به روش نمونه‌گیری هدفمند از نوع نمونه‌گیری معرف انتخاب شدند.

در نمونه‌گیری معرف، مشارکت کنندگان سطوح گویا، عادی و معمول نشانگرهای مورد مطالعه را که در این پژوهش نشانگرهای خلوص نیت بوده است، دارند. نمونه‌گیری در این پژوهش براساس اصل حد کفایت بالا انجام شد؛ به عبارتی، افزودن مشارکت‌کننده دیگر، اطلاعات افزوده‌ای را برای محققان فراهم نمی‌آورد. برای جمع‌آوری اطلاعات در این پژوهش از مصاحبه مدبرانه استفاده شد.

از شرکت کنندگان، مصاحبه عمیق نیمه‌ساختارمند به عمل آمد و مصاحبه‌ها به روش تحلیل محتوای جهت‌مند تحلیل و نشانگرها و مؤلفه‌های اخلاص شناسایی، نام‌گذاری و توصیف شدند. سپس، سیاهه‌ای از نشانگرهای مستخرج تهیه شد و این سیاهه به روش وحدت رویه یکتا، در اختیار همان مشارکت‌کنندگانی قرار گرفت که از آن‌ها مصاحبه به عمل آمده بود و از آن‌ها درخواست شد شاخص‌های (فراوانی، شدت، وزن و رتبه) هریک از نشانگرهای تشکیل‌دهنده هستار اخلاص را در مقیاسی هفت‌درجه‌ای از خیلی زیاد (با نمره ۷) تا خیلی کم (با نمره ۱) تکمیل کنند.

پس از آن، داده‌ها با نرم‌افزار SPSS-۲۶ و Social Network Visualizer تحلیل شدند. اعتباریابی در این مطالعه به روش اعتباریابی گذار و اعتباریابی تناسب انجام شد. به عبارتی، محقق در اعتباریابی گذار با تشریح چگونگی و روند شناسایی نشانگرهای اخلاص و وضوح بخشی هستاری، شکل‌گیری و شناسایی تکوینی هستار خلوص نیت را گزارش می‌کند و در اعتباریابی تناسب، مطابقت این نشانگرها را متناسب با سلسله مراتب مطرح در فرایند تکوینی مورد بررسی قرار می‌دهد.

شاخص‌های قابلیت اطمینان یا هم‌گاهی مؤلفه‌ها و هستار مورد پژوهش نیز به روش قابلیت اطمینان نمودی و شاخص‌های هم‌گاهی گزارش شده است.

در این پژوهش، معیارهای اخلاق پژوهش از طریق ارائه توضیحات و اطمینان لازم درخصوص محرمانه بودن اطلاعات مورد توجه قرار گرفت؛ همچنین، مشارکت کنندگان اجازه داشتند هرگاه خواستند از ادامه مصاحبه و پاسخ به پرسش نامه ها اجتناب ورزند.

نتایج

در جدول (۱) مشخصات مشارکت کنندگان در پژوهش (شامل سن و جنس) آمده است.

جدول ۱. مشخصات دموگرافیک شرکت کنندگان در پژوهش

مشارکت کنندگان	سن	جنسیت
۱	۲۰	زن
۲	۲۶	زن
۳	۲۲	زن
۴	۲۳	زن
۵	۳۰	زن
۶	۲۵	مرد
۷	۲۲	مرد
۸	۴۰	مرد
۹	۲۳	مرد

در جدول (۲)، نشانگرهای هستار اخلاق، شامل گونه ها یا مصادیق، نشانگرها و توصیف این نشانگرها آمده است.

همان گونه که مشاهده می شود هستار خلوص نیت با چهارده نشانگر صداقت، یکرنگی، قلب پاک داشتن، مهربان بودن، بخشنده گی، معتمد بودن، خیرخواهی، بی آلاشی،

مؤمن بودن، بامرام بودن، پرهیز از خودنمایی، اخلاق‌مداری، باوجدان بودن و خوش‌رویی معرفی و توصیف شده است.

جدول ۲. نشانگرهای خلوص نیت (مؤلفه‌ها، توصیف، گونه‌ها، تناسب با مراتب و ابعاد و فراوانی)

نشانگر	توصیف	گونه‌ها	تناسب با مراتب و ابعاد	فراوانی
۱	تفاوت‌نداشتن افکار و رفتار فرد و تحت هیچ شرایطی دروغ‌نگفتن	مثلاً فرد اگر کالایی را از بازار بخرد برای چشم‌وهم‌چشمی، قیمت آن را دروغ نمی‌گوید (۵)	اجتماعی (فرد-گرا - درونی)	۶
۲	داشتن ظاهر و باطنی یکسان	پشت‌سر دوست یا همکار و استاد خود غیبت نمی‌کند و اگر تعریفی از فردی می‌کند پشت‌سر او جور دیگری رفتار نمی‌کند (۳)	اجتماعی (جمع-گرا - بیرونی)	۷
		جلوی دیگران به دروغ تظاهر به مهربانی نمی‌کند (۸)		
		برای به دست آوردن محبت کسی رفتار متفاوتی نشان		

نشانهگر	توصیف	گونه‌ها	تناسب با مراتب و ابعاد	فراوانی
۳	قلب پاک داشتن	خیرخواهی برای دیگران	نمی‌دهد (۹) حرف زبان و قلبش یکی است (۷) مثل فردی که فقیر است، ولی وقتی همسایه خود را در شرایط دشوار می‌بیند به او کمک می‌کند و از کار خود رضایت دارد (۶) برای دیگران خیر می‌خواهد (۱) دوست دارد دیگران هم موفق شوند (۲)	۵ اجتماعی (جمع گرا-بیرونی)
۴	مهربان بودن	دوست داشتن دیگران و رئوف بودن از صمیم قلب	از خوشحالی دوستانش خوشحال می‌شود (۹) مثل استادی که چند بار مطلب را برای شاگردانش با حوصله و مهربانی توضیح می‌دهد (۲) مادری که از خواب خود می‌زند برای رسیدگی به فرزندش (۳) دوستی که بدون چشمداشت، جزوه خود را به هم کلاسی‌اش قرض می‌دهد (۴) فردی که در محله‌ای، مدرسه می‌سازد (۷)	۳ اجتماعی (جمع گرا-بیرونی)
۵	بخشناه بودن	کمک کردن به دیگران	پزشکی که از بیمار فقیر خود پولی نمی‌گیرد (۱) کسی که هوای همسایه‌های خود را دارد و به آن‌ها پول قرض می‌دهد (۶)	۴ اجتماعی (جمع گرا-بیرونی)

نشانه‌گر	توصیف	گونه‌ها	تناسب با مراتب و ابعاد	فراوانی
۶	معتدودن	مانند فردی که رازهای دیگران را لو نمی‌دهد یا کارمندی که اگر رئیسش به او پولی بدهد، می‌داند نباید آن را برای مصارف شخصی خود صرف کند و صرفاً برای مخارج اداره است (۸)	اجتماعی (فردگرا-بیرونی)	۴
۷	مبتغیان	حرف‌هایم را به مادرم می‌زنم چون به او اعتماد دارم (۱) پزشکی که مریضان فقیرش را با رضایت به صورت رایگان ویزیت می‌کند یا استادی که بیشتر از وقت کلاس می‌ماند و برای کسانی که مطالب را نفهمیده‌اند، مجدداً توضیح می‌دهد (۱) استادی که بدون دریافت پول برای دانشجویانش وقت می‌گذارد (۳)	اجتماعی (جمع‌گرا-بیرونی)	۸
۸	بی‌آلایشی	با کسانی دوست می‌شوم که می‌دانم خوش‌قلب هستند (۱) کسی که ساده‌لباس می‌پوشد یا ساده رفتار می‌کند و حتی اگر مقامش بالاتر است با دیگران متواضعانه رفتار می‌کند (۶) وسایل خانه‌اش را به رخ دیگران نمی‌کشد (۱) کسانی که اصطلاحاً بی‌شیله‌پيله هستند (۲)	اجتماعی (فردگرا-درونی)	۲

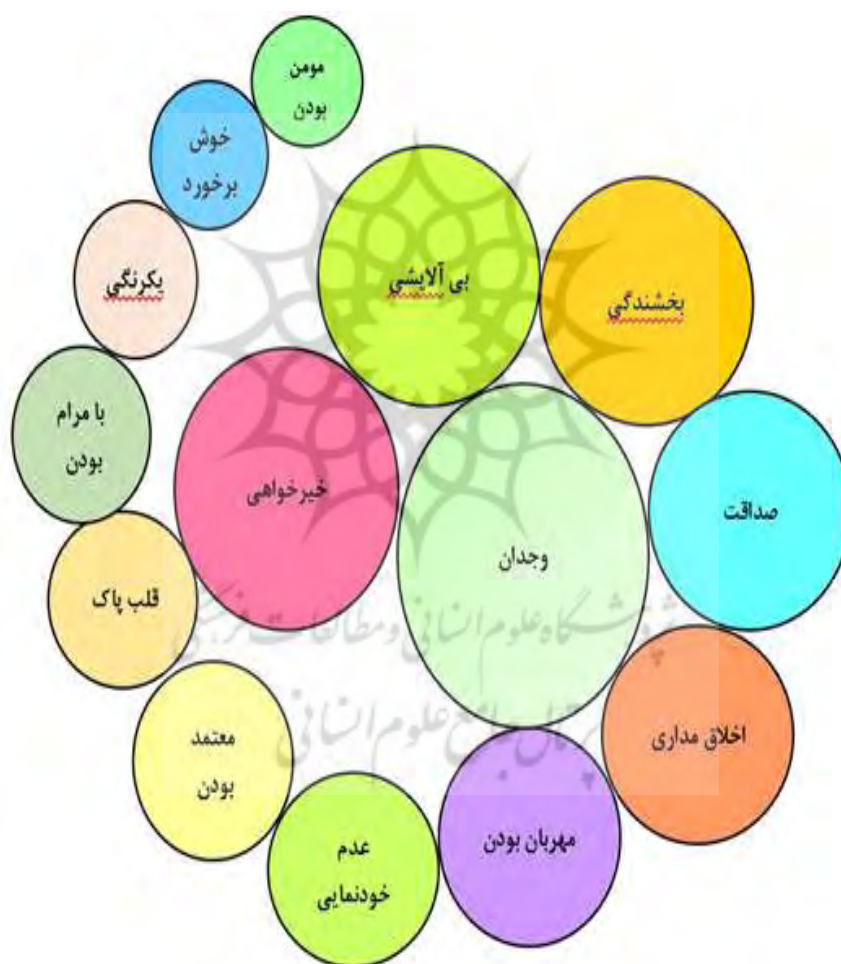

نشانه‌گر	توصیف	گونه‌ها	تناسب با مراتب و ابعاد	فراوانی
		عده‌ای اگر چه از نظر مقام در جایگاه بالایی هستند، به دیگران نگاه از بالا به پایین ندارند (۴)		
۹	به خدا و روز قیامت ایمان داشتن	کسی که نماز می‌خواند یا مسجدی می‌سازد و در حال عبادت است (۱) مادرم در نمازهایش برای من و دیگران دعای عاقبت به خیری می‌کند (۹)	معنایی (عام-درونی)	۲
۱۰	در نظر داشتن دیگران و ترجیح آنان	مثلاً اگر دوستش در امتحان نمره کمی بگیرد ناراحت می‌شود و به او کمک می‌کند (۲) اگر مریض شوم سریع دوستانم به عیادتم می‌آیند و جویای احوالم می‌شوند (۹)	اجتماعی (اگر بیرونی-جمع)	۳
۱۱	زندگی نکردن برای دیگران و نمایش ندادن جلوه‌های مادی زندگی	حتی بعد از فارغ التحصیلی، دوستانم هوای من را دارند (۶) این فرد سعی نمی‌کند مثلاً با نشان دادن گوشی و مدل ماشین خود جلب توجه کند (۱) به افراد فقیر مخفیانه کمک می‌کند (۳) مدام از خودش تعریف نمی‌کند (۴)	اجتماعی (خی-اگر بیرونی)	۳

نشانهگر	توصیف	گونه‌ها	تناسب با مراتب و ابعاد	فراوانی
۱۲	اخلاق‌مداری	مغازه‌داری که اجناسش را به قیمت واقعی می‌فروشد و برای کسب سود کلان، دروغ نمی‌گوید (۹) پزشکی که بیمارانش را به‌خاطر فقر، به حال خود رها نمی‌کند (۲) پایبندی به اصول اخلاقی و رعایت آن‌ها در دو سطح فردی و اجتماعی	اجتماعی- (فرد-گرا-درونی)	۷
۱۳	باوجدان‌بودن	کارمندی که از تلفن اداره برای امور شخصی خود استفاده نمی‌کند (۵) مثلاً پزشکی که وجدان دارد، اگر مریض بدحالی داشته باشد و زمان ویزیتش تمام شده باشد، مطب را ترک نمی‌کند و به مریض کمک می‌کند (۳) قضاوت اخلاقی و تشخیص درستی یا نادرستی یک رفتار	اجتماعی- (فرد-گرا-درونی)	۸
۱۴	خوش‌رویی	استادی که اگر دانشجویانش مطلبی را متوجه نشوند باز هم آن مطلب را توضیح می‌دهد (۲) مثل مادری که وقتی فرزندش از مدرسه می‌آید با لبخند از او استقبال می‌کند یا کارمندی که با ارباب‌رجوع با مهربانی و روی گشاده رفتار می‌کند (۶) سر دیگران داد نمی‌زند (۴) رفتارهای پرخاشگرانه ندارد و صبور است (۹)	اجتماعی- (جمع-گرا-بیرونی)	۱

همان گونه که در جدول (۲) مشاهده می شود، هستار خلوص نیت با چهارده نشانگر شناسایی شده است. در این جدول، هریک از نشانگرهای هستار با توجه به آنچه مشارکت کنندگان بیان کردند، نام گذاری و توصیف شد و گونه های مصداق این نشانگرها نیز در جدول ارائه شد. علاوه بر این، فراوانی هریک از نشانگرها، بسامد آن را نشان می دهد. به عبارتی، نشانگرهایی که نمود یا ظهور بیشتری دارند، قابلیت اطمینان نمودی بیشتری نیز دارند.

شکل ۱. نگاره هستار خلوص نیت

توجه به نگاره خلوص نیت نشان می‌دهد از بین مؤلفه‌های مستخرج خلوص نیت، نشانگرهای باوجدان‌بودن، خیرخواهی، بی‌آلایشی، بخشندگی، صداقت و اخلاق‌مداری، وضوح و نمود بیشتری دارند و پس از آن، مهربان‌بودن، پرهیز از خودنمایی، معتمد‌بودن، قلب پاک داشتن، بامرام‌بودن، یکرنگی، خوش‌رویی و مؤمن‌بودن، نشانگرهایی هستند که هستار خلوص نیت را تشکیل می‌دهند.

در جدول (۲)، ستون «تناسب با مراتب و ابعاد»، اعتباریابی تناسب نشانگرهای پژوهش را نشان می‌دهد. به عبارتی، یکی از روش‌های تعیین اعتبار نشانگرها در پژوهش تکوینی، صحت‌سنجی طبقه‌بندی مبتنی بر نظریه است و پژوهش تکوینی، صحت و درستی مؤلفه‌های مستخرج را از تناسب طبقه‌بندی نشانگرها با مراتب و ابعاد فرانظریه تکوینی می‌گیرد.

گفتنی است در این فرانظریه، هویت انسان متشکل از کالبدهایی است که به ترتیب کالبدهای جسمی (حیاتی)، حسی (انعکاسی)، بدنی (جنبشی)، هیجانی (انگیختگی)، اجتماعی (ارتباطی)، معنایی (نمادی) و مینوی (اشتیاقی) نام گرفته‌اند و فرض بر این است که تمامی کنش‌های انسان از جمله خلوص نیت، قابل شناسایی، طبقه‌بندی و توصیف در این مراتب و ابعاد هستند (خرمائی، ۱۴۰۲).

اعتباریابی تناسب در این پژوهش از طریق تناسب نشانگرهای خلوص نیت با فرانظریه تکوینی، در تبادله برگشتی با تیم تحقیق، بررسی شد.

همچنین، در این جدول، گذر از گونه‌ها به تشکیل نشانگرها و سپس، توصیف نشانگرها آورده شده است که در این فراورش، گذر تکوینی از تحلیل محتوا به شناسایی گونه‌ها یا مصادیق و سپس، شکل‌گیری و توصیف نشانگرها و در نهایت، تکوین هستار خلوص نیت آورده شده که گویای اعتباریابی گذار هستار خلوص نیت است.

در جدول (۳)، شاخص‌های متوسط نشانگرهای خلوص نیت شامل نرخ، شدت، رتبه و وزن نشان داده شده است.

جدول ۳. بررسی شاخص‌های متوسط نشانگرهای خلوص نیت

نشانگر	نرخ	شدت	رتبه	وزن
۱ صداقت	۵/۸۰	۵/۳۰	۶	۶/۳۰
۲ یکرنگی	۵/۸۰	۵/۴۰	۶	۶
۳ قلب پاک داشتن	۵/۸۰	۵	۵/۶۰	۵/۸۰
۴ مهربان بودن	۴/۴۰	۴/۷۰	۴/۵۰	۴/۶۰
۵ بخشندگی	۴/۴۰	۵/۲۰	۴/۳۰	۴/۲۲
۶ معتمد بودن	۴/۵۰	۵	۴/۶۰	۴/۵۰
۷ خیرخواهی	۶/۳۰	۵	۶/۱۱	۶
۸ بی‌آلایشی	۵/۲۰	۵/۱۰	۵/۲۲	۵/۱۱
۹ مؤمن بودن	۵/۳۰	۴/۸۰	۵	۴/۸۰
۱۰ بامرام بودن	۵/۲۰	۵	۴/۸۰	۴/۸۰
۱۱ پرهیز از خودنمایی	۵	۵	۴/۵۰	۴/۶۰
۱۲ اخلاق‌مداری	۵/۳۰	۵/۱۰	۵/۱۰	۵/۴۰
۱۳ باوجدان بودن	۵/۳۰	۵	۴/۵۰	۵
۱۴ خوش‌رویی	۴	۴/۵۰	۴	۴

در جدول (۴)، شاخص‌های اعتماد نشانگرهای خلوص نیت آمده است. شاخص‌های اعتماد، قابلیت اطمینان و اعتماد به تعلق یک نشانگر به هستار مورد مطالعه را نشان می‌دهد. پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

مهم‌ترین این شاخص‌ها، پیوند (نمود پیوند هر نشانگر در هستار)، تشدید (نمود قدرت هر نشانگر در هستار)، مؤکد (نمود جایگاه و وزن هر نشانگر در هستار)، مرتب (نمود رتبه هر نشانگر در هستار) هستند. ضرایب بالاتر، نمود و تجلی این نشانگر را در هستار نشان می‌دهد.

جدول ۴. شاخص‌های اعتماد نشانگرهای خلوص نیت

نشانگر	پیوند	شدت	مؤکد	مرتب	مضاف (کل)
۱. صداقت	۰/۶۱	۰/۸۱	۰/۳۴	۰/۸۳	۰/۸۱
۲. یکرنگی	-۰/۶۰	۰/۲۸	۰/۱۵	۰/۷۸	۰/۴۹
۳. قلب پاک داشتن	۰/۲۰	۰/۱۱	۰/۶۰	۰/۷۱	۰/۵۸
۴. مهربان بودن	۰/۷۷	۰/۵۹	-۰/۲۱	۰/۸۰	۰/۶۷
۵. بخشنده‌گی	۰/۶۹	۰/۳۱	-۰/۱۲	۰/۸۶	۰/۸۳
۶. معتمد بودن	۰/۷۰	۰/۱۷	۰/۶۳	۰/۷۰	۰/۶۱
۷. خیرخواهی	۰/۶۸	۰/۸۳	۰/۵۹	۰/۹۳	۰/۸۷
۸. بی‌آلایشی	۰/۷۳	۰/۸۶	۰/۷۱	۰/۷۰	۰/۸۷
۹. مؤمن بودن	-۰/۲۰	۰/۲۳	۰/۱۷	۰/۶۷	۰/۱۲
۱۰. بامرام بودن	۰/۳۳	۰/۲۵	۰/۲۸	۰/۸۲	۰/۴۹
۱۱. پرهیز از خودنمایی	۰/۲۱	-۰/۲۶	۰/۷۳	۰/۶۶	۰/۶۳
۱۲. اخلاق‌مداری	۰/۷۴	۰/۷۸	۰/۸۰	۰/۷۶	۰/۸۱
۱۳. باوجدان بودن	۰/۷۶	۰/۸۷	۰/۸۷	۰/۸۶	۰/۹۶
۱۴. خوش‌رویی	۰/۲۴	-۰/۴۵	۰/۵۳	۰/۷۲	۰/۴۵

جدول (۵)، شاخص‌های هم‌گاهی کل هستار را نشان می‌دهد. شاخص‌های هم‌گاهی، قابلیت اطمینان به هستار مورد مطالعه را نشان می‌دهد. مهم‌ترین شاخص‌های هم‌گاهی عبارت‌اند از: شاخص‌های هم‌نمایی هستار (هم‌گاهی نشانگرها و انسجام و سنخیت هستار)، شاخص‌های تحکیم هستار (تداوم و استمرار فعالیت هستار) و شاخص‌های پیشران هستار (توان هم‌گاهی نشانگرها در فعال‌سازی هستار). هرچه مقادیر این شاخص‌ها بیشتر باشد، قابلیت اطمینان یا هم‌گاهی آن‌ها بیشتر است.

جدول ۵. شاخص‌های هم‌گاهی هستار خلوص نیت

شاخص‌های هم‌نمایی هستار	مقدار	شاخص‌های تحکیم هستار	مقدار	شاخص‌های شتاب (پیشران)	مقدار
تبادل	۰/۸۷	عمومیت	۰/۲۸	شلیک (ماشه‌چکان)	۰/۵۴
توان	۰/۷۹	قدرت	۰/۵۷	راه‌انداز	۰/۴۵
منزلت	۰/۸۱	استحکام	۰/۶۳	تلنگر	۰/۶۳
مقام	۰/۹۳				

شاخص‌های هم‌گاهی هستار که هم‌سانی درونی مؤلفه‌های هستار خلوص نیت را نشان می‌دهد و به قابلیت اطمینان و ثبات هستار مورد مطالعه اشاره دارد، گویای قابلیت اعتماد به نمود و وضوح هستار خلوص نیت است.

در میان شاخص‌های هم‌گاهی، شاخص‌های هم‌نمایی هستار مانند تبادل، توان، منزلت و مقام نشان دادند مؤلفه‌های هستار، تبادل اطلاعاتی مناسب با یکدیگر دارند و این نشانگرها قابلیت برانگیختگی دیگر مؤلفه‌ها را در هستار داشته‌اند.

شاخص منزلت نشان داد مؤلفه‌های هستار از وزن و ضرورت کافی برای حضور در ساختار هستار برخوردارند. همچنین، شاخص منزلت نیز بر ثبات رتبه نشانگرهای هستار مورد مطالعه صحه گذاشت.

شاخص‌های تحکیم هستار نیز قدرت و استحکام حد متوسطی را برای هستار نشان دادند و شاخص‌های پیشران هم گویای آن بودند که مؤلفه‌های هستار، توانش برانگیختگی یکدیگر را برای بروز و فعالیت هستار داشته‌اند. این نتایج نشان داد مؤلفه‌ها و هستار مورد پژوهش از اعتبار و قابلیت اطمینان مناسب برخوردارند.

با شناسایی مؤلفه‌های هستار خلوص نیت به این پرسش که «مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده خلوص نیت کدام است؟» پاسخ داده شد (جدول ۲).

همچنین، با احتساب اعتبار و قابلیت اطمینان از درستی این مؤلفه‌ها در هستار مورد مطالعه، اعتبار و اطمینان از درستی خود هستار با استفاده از شاخص‌های هم‌نمایی صورت

گرفت. اما پرسش اصلی این پژوهش آن بود که شبکه ارتباطی مؤلفه‌های خلوص نیت در هستار مورد مطالعه چگونه است و کدام مؤلفه یا مؤلفه‌ها نقش برجسته‌تری در شبکه هستاری دارند؟ جدول (۶)، ماتریس هم‌بستگی نشانگرهای پژوهش را نشان می‌دهد. هم‌بستگی این مؤلفه‌ها، امکان استفاده از روش تحلیل شبکه را برای پاسخ‌گویی به پرسش‌های پژوهش فراهم می‌آورد.

جدول ۶. ماتریس هم‌بستگی نشانگرهای پژوهش

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴
۱- صداقت	۱													
۲- یکرنگی	۰.۶۶	۱												
۳- قلب پاک	۰.۶۵	۰.۳۸	۱											
۴- مهربان بودن	۰.۷۱	۰.۲۱	۰.۴۸	۱										
۵- بخشنده‌گی	۰.۸۴	۰.۴۷	۰.۳۰	۰.۷۳	۱									
۶- معتمد بودن	۰.۴۷	۰.۳۶	۰.۳۲	۰.۳۶	۰.۶۱	۱								
۷- خیرخواهی	۰.۸۰	۰.۵۴	۰.۸۱	۰.۷۴	۰.۶۶	۰.۴۲	۱							
۸- بی‌آلشی	۰.۸۴	۰.۷۵	۰.۷۶	۰.۶۵	۰.۷۰	۰.۶۳	۰.۸۶	۱						
۹- مؤمن بودن	۰.۲۰	۰.۲۸	۰.۲۰	۰.۱۹	۰.۲۴	۰.۵۵	۰.۸۸	۰.۰۷	۱					
۱۰- باعرام بودن	۰.۵۵	۰.۱۵	۰.۲۴	۰.۲۲	۰.۱۸	۰.۳۷	۰.۴۸	۰.۱۵	۰.۶۸	۱				
۱۱- عدم خودنمایی	۰.۵۲	۰.۴۴	۰.۲۶	۰.۳۰	۰.۵۵	۰.۱۰	۰.۶۹	۰.۴۵	۰.۰۱	۰.۵۲	۱			
۱۲- اخلاقی مدارا	۰.۷۶	۰.۶۹	۰.۵۳	۰.۵۸	۰.۸۱	۰.۵۰	۰.۷۱	۰.۸۶	۰.۲۱	۰.۰۸	۰.۶۲	۱		
۱۳- وجدان	۰.۸۶	۰.۵۸	۰.۶۳	۰.۶۶	۰.۸۹	۰.۷۳	۰.۸۱	۰.۸۹	۰.۱۶	۰.۳۳	۰.۶۱	۰.۸۹	۱	
۱۴- خوش برخوردی	۰.۲۰	۰.۱۲	۰.۱۲	۰.۳۴	۰.۵۳	۰.۲۶	۰.۴۰	۰.۲۳	۰.۳۱	۰.۶۵	۰.۶۸	۰.۴۷	۰.۵۳	۱

در جدول (۷)، نتایج تحلیل شبکه و شاخص‌های درجه مرکزیت (DC)، بینیت مرکزی (BC) و مرکزیت اطلاعات (IC) نشانگرهای خلوص نیت آمده است.

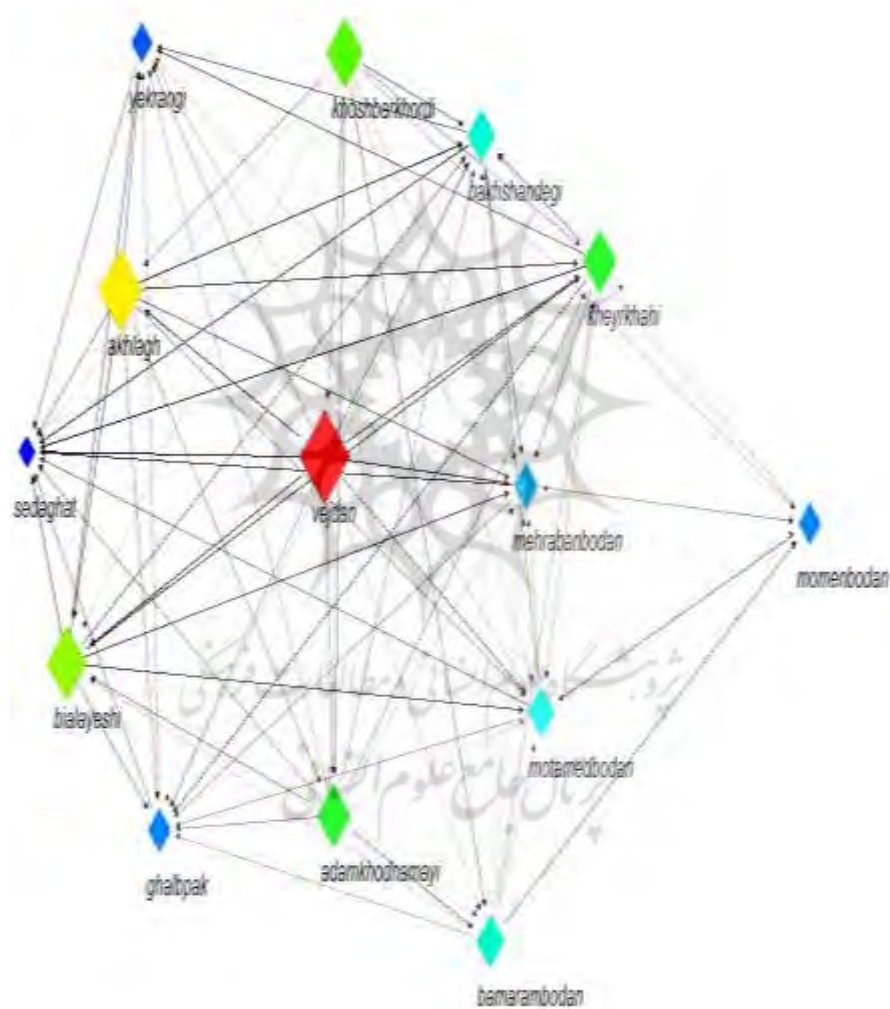
جدول ۷. شاخص‌های درجه مرکزیت، بینیت مرکزی و مرکزیت اطلاعات نشانگرهای خلوص نیت

نشانگر	%IC	%DC	%BC
۱ صداقت	۷/۲۷	۰	۰
۲ یکرنگی	۵/۶۱	۱/۵۲	۰
۳ قلب پاک داشتن	۶/۹۷	۲/۳۷	۰/۶۴
۴ مهربان بودن	۷/۱۳	۳/۲۴	۰
۵ بخشنده‌گی	۶/۴۴	۵/۴۶	۲/۵۶
۶ معتمد بودن	۷/۳۹	۴/۹۲	۵/۱۲
۷ خیرخواهی	۶/۷۱	۹/۱۹	۵/۱۲
۸ بی‌آلایشی	۵/۹۶	۱۲/۰۸	۰/۶۴
۹ مؤمن بودن	۸/۹۲	۲/۴۶	۰
۱۰ بامرام بودن	۸/۸۴	۵/۵۲	۲/۵۶
۱۱ پرهیز از خودنمایی	۸/۹۴	۹/۱۹	۳/۸۴
۱۲ اخلاق‌مداری	۶/۳۸	۱۴/۲۶	۰/۶۴
۱۳ باوجدان بودن	۵/۹۴	۱۸/۷۴	۳/۲۰
۱۴ خوش‌رویی	۷/۴۵	۱۰/۹۷	۰

در شکل (۲)، شبکه نشانگرهای خلوص نیت در دانشجویان براساس شاخص درجه مرکزیت (DC) آمده است.

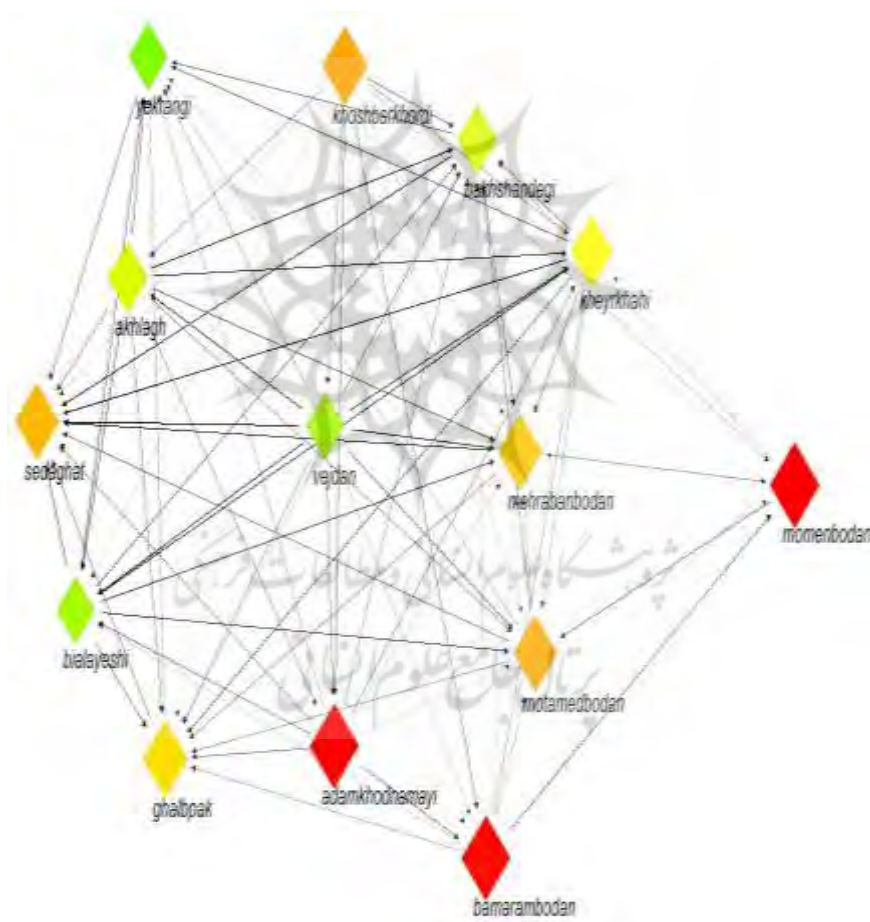
این شاخص، پیوند یک نشانگر را با دیگر نشانگرها در شبکه نشان می‌دهد. به عبارتی، این شاخص، معیاری برای سنجش فعالیت هر نشانگر در شبکه است و می‌توان آن را

نمودی از بازیگری نشانگرها در شبکه دانست. رنگ‌های به کاررفته در این چهارچوب، نمایانگر اهمیت نسبی نشانگرها هستند. طیف رنگی از رنگ‌های گرم که نشان‌دهنده اهمیت بیشتر است، به رنگ‌های سرد که نمایانگر اهمیت کمتر می‌باشند، تغییر می‌کند؛ برای مثال، یک نشانگر قرمز از نظر درجه اهمیت، بالاتر از نشانگرهایی است که در رنگ‌های سردتر قرار دارند.

شکل ۲. شبکه نشانگرهای خلوص نیت در دانشجویان براساس شاخص DC

جدول (۷)، شاخص‌های درجه مرکزیت (DC)، بینیت مرکزی (BC) و مرکزیت اطلاعات (IC) را نشان می‌دهد؛ براساس شاخص DC، در میان نشانگرهای خلوص نیت، به ترتیب وجدان ($DC=18/74$)، اخلاق‌مداری ($DC=14/26$) و بی‌آلایشی ($DC=12/08$) درصد بیشتری از فعالیت را در شبکه نشانگرهای خلوص نیت در دانشجویان توضیح داده است. شاخص مرکزیت اطلاعات (IC) که نشان‌دهنده قدرت پیوند هر نشانگر با دیگر نشانگرها در شبکه است، از جمله نشانگرهای خلوص نیت بود که در این پژوهش بررسی شد (شکل ۳).

شکل ۳. شبکه نشانگرهای خلوص نیت در دانشجویان براساس شاخص IC

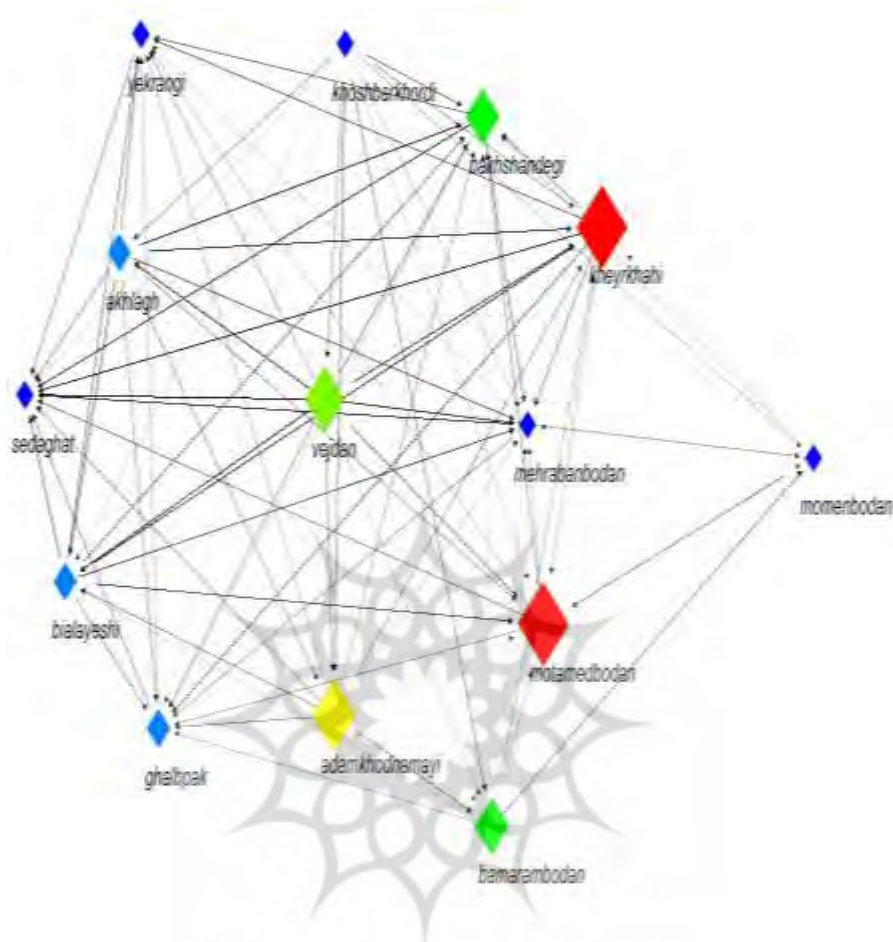
یافته‌ها نشان داد (شکل ۳ و جدول ۷) در بین نشانگرهای خلوص نیت، به ترتیب نشانگرهای پرهیز از خودنمایی ($IC=8/94$)، مؤمن بودن ($IC=8/92$) و بامرام بودن ($IC=8/84$)، بیشترین درصد پیوند را با دیگر نشانگرهای خلوص نیت در دانشجویان دارند.

به عبارتی، این نشانگرها میزان زیادی از تبادل اطلاعات در شبکه و استحکام پیوندهای نشانگرها را توضیح می‌دهند.

همچنین، نتایج تحلیل شبکه هستار خلوص نیت، شاخص بینیت مرکزی (BC) نشانگرها را در شبکه ارتباطی نشانگرها نشان می‌دهد (شکل ۴).

شاخص بینیت مرکزی، معیاری برای نشان دادن نقش واسطه‌ای نشانگرها در ارتباط با دیگر نشانگرهاست. به عبارت دیگر، این شاخص نشان می‌دهد پیوند بین نشانگرها بیشتر از طریق کدام نشانگر یا نشانگرها واسطه‌گری می‌شود.

شکل ۴. شبکه نشانگرهای خلوص نیت در دانشجویان براساس شاخص BC

با توجه به شکل (۴) و جدول (۷) می‌توان گفت به ترتیب نشانگرهای معتمد بودن (BC=۵/۱۲) و خیرخواهی (BC=۵/۱۲) درصد زیادی از بینیت بین نشانگرهای خلوص نیت را توضیح می‌دهند.

بحث و نتیجه گیری

هدف این پژوهش، هستارشناسی خلوص نیت در دانشجویان بود. برای دستیابی به این هدف، چند پرسش اساسی مطرح گردید. پرسش اول این بود که مؤلفه‌های تشکیل دهنده هستار خلوص نیت (اخلاص) در دانشجویان کدام است؟ یافته‌ها نشان داد چهارده مؤلفه با وجدان بودن، خیرخواهی، بی‌آلایشی، بخشندگی، صداقت، اخلاق‌مداری، مهربان بودن، پرهیز از خودنمایی، معتمد بودن، قلب پاک داشتن، بامرام بودن، یکرنگی، خوش‌رویی و مؤمن بودن، مؤلفه‌های شکل دهنده هستار خلوص نیت هستند که در این میان نشانگرهای با وجدان بودن، خیرخواهی، بی‌آلایشی، بخشندگی، صداقت و اخلاق‌مداری نمود و وضوح بیشتری داشته‌اند.

نشانگر با وجدان بودن، به عنوان قضاوت اخلاقی و تشخیص درست یا غلط بودن یک رفتار، توصیف شده است. گونه‌هایی از این نشانگر به صورت «مثلاً پزشکی که وجدان دارد، اگر مریض بدحالی داشته باشد و زمان ویزیتش تمام شده باشد، مطب را ترک نمی‌کند و به مریض کمک می‌کند (۳)» یا «استادی که اگر دانشجویانش مطلبی را متوجه نشوند، باز هم آن مطلب را توضیح می‌دهد (۲)» بیان شده است.

خیرخواهی از جمله مؤلفه‌های اجتماعی خلوص نیت بود که به صورت رساندن خیر به دیگران توصیف شده است. گونه‌هایی از این نشانگر به صورت «پزشکی که بیماران فقیرش را با رضایت به صورت رایگان ویزیت می‌کند (۱)» یا «استادی که بدون دریافت پول، برای دانشجویانش وقت می‌گذارد (۳)» آمده است.

بی‌آلایشی نیز از نشانگرهای اجتماعی خلوص نیت بود. این نشانگر با داشتن ویژگی‌هایی چون سادگی و پیراستگی توصیف گردید.

گونه‌هایی از این نشانگر به صورت «کسی که ساده لباس می‌پوشد یا ساده رفتار می‌کند و حتی اگر مقامش بالاتر است با دیگران متواضعانه رفتار می‌کند (۶)» یا «کسانی که اصطلاحاً بی‌شیله‌پيله هستند (۲)» بیان شده است. بخشندگی یا بخشنده بودن از دیگر نشانگرهای اجتماعی خلوص نیت بود که به صورت کمک به دیگران و انفاق در حق

دیگران توصیف شد. گونه‌هایی از این نشانگر به صورت «کسی که هوای همسایه‌های خود را دارد و به آن‌ها پول قرض می‌دهد (۶)» یا «کسی که در محله‌ای، مدرسه می‌سازد (۷)» بیان شده است. صداقت از دیگر مؤلفه‌های اجتماعی هستار خلوص نیت بود. این مؤلفه به صورت نبودن تفاوت و تناقض در افکار و رفتار توصیف شد که دارنده آن نباید در هیچ شرایطی دروغ بگوید.

گونه‌هایی از این نشانگر به صورت «اگر تعریف یا انتقادی از دیگران می‌کند، واقعی است (۵)» یا «به همکاران خود در محیط کار دروغ نمی‌گوید (۷)» آمده است. اخلاق‌مداری نیز از جمله مؤلفه‌های اجتماعی هستار خلوص نیت یا اخلاص بود و به صورت پایبندی به اصول اخلاقی و رعایت آن در دو سطح فردی و اجتماعی توصیف گردید.

گونه‌هایی از این نشانگر به صورت «مغازه‌داری که اجناسش را به قیمت واقعی می‌فروشد و برای کسب سود کلان دروغ نمی‌گوید (۹)» یا «کارمندی که با دروغ گفتن به ارباب رجوع مانع انجام کار او نمی‌شود، بلکه هدفش این است که تا حد ممکن کار ارباب رجوع انجام شود (۸)» آمده است.

دیگر مؤلفه‌های اخلاص نیز به همین گونه در جدول نشانگرهای خلوص نیت تلخیص شده است.

برای اعتباریابی مؤلفه‌ها و هستار اخلاص در دانشجویان نیز از اعتباریابی گذار و اعتباریابی تناسب استفاده شد که یافته‌ها نمایانگر اعتبار این مؤلفه‌ها و نشانگرهای هستار مورد پژوهش بوده است. شاخص‌های هم‌گامی نیز نشان داد مؤلفه‌ها و نشانگرهای هستار مورد مطالعه، قابلیت اطمینان و اعتماد مناسب دارند.

پرسش دوم پژوهش این بود که شبکه ارتباطی بین مؤلفه‌های اخلاص چگونه است؟ به عبارت دیگر، کدام مؤلفه‌ها یا نشانگرها، اطلاعات را در شبکه هستاری اخلاص بیشتر به جریان می‌اندازند؟

نتایج تحلیل شبکه نشان داد بیشتر مؤلفه‌ها از قابلیت به جریان‌اندازی اطلاعات، به‌طور قابل توجهی برخوردارند؛ اما در این میان، نشانگرهای پرهیز از خودنمایی، مؤمن‌بودن و بامرام‌بودن، وضوح و نمود بیشتری داشته‌اند. به عبارتی، کسانی که از فضیلت اخلاقی و پرهیز از خودنمایی برخوردارند، عملی که انجام می‌دهند، برای دستیابی به شهرت و اشتهار نیست، بلکه نفس خود عمل برای آن‌ها اهمیت دارد؛ لذا مؤلفه پرهیز از خودنمایی با مؤلفه‌های دیگر، رابطه و پیوند تنگاتنگی ایجاد می‌کند و سبب به‌جریان‌اندازی اطلاعات در هستار خلوص نیت می‌شود.

پرهیز از خودنمایی، هنگامی که با مؤلفه مؤمن‌بودن همراه می‌شود، فرد با اخلاص را با نظامی معنایی همراه می‌کند که به خدا و قیامت ایمان دارد و در انجام امور، رضای خدا را در نظر می‌گیرد؛ بنابراین، مؤلفه ایمان و مؤمن‌بودن نیز پیوند بین مؤلفه‌ها و نشانگرهای هستار خلوص نیت را تقویت کرده و با راه‌اندازی جریان اطلاعات در هستار، در پیوند قرار می‌گیرد. بامرام‌بودن نیز نشانگری مهم در پیوند بین مؤلفه‌های هستار مورد پژوهش بود. بامرام به کسی اطلاق می‌شود که اخلاق پسندیده دارد و در انجام امور همیشه دیگران را در نظر می‌گیرد.

این فرد با دیگران همدلی می‌کند، جویای احوال دیگران است و با گذشت زمان پیوند دوستی را استمرار می‌دهد؛ چنان که مصادیق و گونه‌های این نشانگر، نمود این نشانگر را نمایان می‌سازد؛ بنابراین، همراهی و پیوند این نشانگر در به‌جریان‌اندازی اطلاعات در شبکه هستاری خلوص نیت نقش دارد.

پرسش سوم پژوهش این بود که کدام مؤلفه (یا مؤلفه‌ها) در هستار خلوص نیت نقش برجسته‌تری دارد؟ نتایج تحلیل شبکه نشان داد هرچند مؤلفه‌های باوجدان‌بودن، اخلاق‌مداری، بی‌آلایشی، خوش‌رویی، پرهیز از خودنمایی و خیرخواهی، مؤلفه‌های برجسته‌بازیگر در هستار خلوص نیت هستند، اما سه نشانگر آغازین یعنی باوجدان‌بودن، اخلاق‌مداری و بی‌آلایشی، برجسته‌تر از دیگر نشانگرهای هستار هستند؛ به عبارتی، این نشانگرها، هستار خلوص نیت را فعال می‌کنند.

در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت باوجدان‌بودن، به‌عنوان قضاوت اخلاقی و قدرت تشخیص درست یا غلط‌بودن یک عمل توصیف شده است. بنا بر گونه‌ها و مصادیقی که در این نشانگر آمده است، افراد باوجدان، وظیفه‌شناس و مسئولیت‌پذیر هستند و تا کار را به‌خوبی به انجام نرسانند، آن را رها نمی‌کنند. این افراد خود را متعهد به انجام کاری می‌دانند که مسئولیت آن را پذیرفته‌اند؛ بنابراین، فعالیت این مؤلفه، نقش مهمی را در فعال‌سازی هستار سبب می‌شود.

همراهی این مؤلفه با اخلاق‌مداری که به‌عنوان پایبندی به اصول اخلاقی و رعایت آن در دو سطح فردی و اجتماعی تعریف شده و بی‌آلایشی که به‌عنوان تواضع و فروتنی و نگاه برابر و منصفانه به دیگران توصیف شده است، شبکه‌ای از پیوندهای مؤلفه‌های برجسته را به وجود می‌آورد که سبب فعالیت شبکه‌ی هستاری می‌شود و استحکام و تحکیم هستار را در فرایند زمانی ممکن می‌کند.

پرسش چهارم پژوهش این بود که کدام نشانگر یا نشانگرها، نقش واسطه‌ای در ارتباط با دیگر نشانگرهای هستار خلوص نیت دارند؟ نتایج پژوهش نشان داد دو نشانگر معتمدبودن و خیرخواهی، درصد قابل توجهی از واسطه‌گری رابطه بین نشانگرهای خلوص نیت را داشته‌اند.

در توضیح این یافته می‌توان گفت معتمدبودن به‌عنوان قابلیت اطمینان به فرد و تکیه به او توصیف شده است. گونه‌هایی از این نشانگر به‌صورت حفظ اموال دیگران، استفاده‌نکردن از هزینه‌های عمومی برای مصارف شخصی و اعتماد به شخص مطرح شده است؛ لذا معنای این مؤلفه‌ها گویای آن است که این دو نشانگر، حلقه‌ی ارتباطی بین بسیاری از نشانگرهای شبکه‌ی هستاری خلوص نیت هستند.

تلویحات کاربردی این یافته‌ها آن است که با آموزش فضیلت‌هایی مانند پرهیز از خودنمایی، مؤمن‌بودن و بامرام‌بودن می‌توان رابطه بین نشانگرهای خلوص نیت را تحکیم بخشید و با فراهم‌آوری شرایط برای نمود این فضیلت‌ها می‌توان راه‌اندازی جریان اطلاعات را در شبکه‌ی هستاری خلوص نیت سبب شد.

ازسوی دیگر، آموزش مؤلفه‌هایی مانند باوجدان‌بودن، اخلاق‌مداری و بی‌آلایشی می‌تواند هستار خلوص نیت را فعال‌سازی و این انتظار را تحقق بخشد که در استمرار زمانی، هستار خلوص نیت همچنان فعال و پایدار باشد. در عین حال، یافته‌های این پژوهش نشان داد با بالندگی مؤلفه‌هایی مانند معتمد‌بودن و خیرخواهی می‌توان پیوند بین دیگر مؤلفه‌ها را تقویت کرد؛ به عبارتی، با رشد این مؤلفه‌ها می‌توان ارتباط بین دیگر نشانگرها را در هستار خلوص نیت تسریع کرد.

کتابنامه

- خرمائی، فرهاد (۱۴۰۴)، «روش‌شناسی تکوینی: نگاهی تحولی به پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی اسلامی»، *تحقیقات بنیادین علوم انسانی*، ش ۳۱، ص ۷۳-۹۴.
- دهخدا، علی‌اکبر (۱۳۷۷)، *لغت‌نامه*، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- عمید، حسن (۱۳۷۵)، *فرهنگ عمید*، تهران: امیرکبیر.
- محمودشاهی، زهرا (۱۳۹۲)، *مفهوم اخلاص از منظر آموزه‌های اسلامی و تلویحات تربیتی آن*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد رشته، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه شیراز.
- معین، محمد (۱۳۸۶)، *فرهنگ معین*، تهران: زرین.
- نراقی، ملا احمد (۱۳۸۹)، *معراج السعادة*، قم: انتشارات وحدت بخش.
- نراقی، ملا مهدی (۱۳۷۰)، *جامع السعادات*، ترجمه سید جلال‌الدین مجتبی، تهران: حکمت.
- نظری، احسان (۱۴۰۳)، «راهکارهای ایجاد و موانع اخلاص از منظر امام علی (ع)»، *مطالعات علوم اجتماعی*، دوره ۱۰، ش ۱، ص ۱۰-۱۷.
- Cheang, H. S. & Pell, M. D. (2009). "Acoustic markers of sarcasm in Cantonese and English". *The Journal of the Acoustical Society of America*, 126 (3): 1394-1405.
- Jiang, X. & Pell, M. D. (2015). "On how the brain decodes vocal cues about speaker confidence". *Cortex*, 66: 9-34.
- Nawawi, S. F. A. & Din, R. (2021). "Redefining sincerity from Risale-i Nur perspective in modern learning". *Journal of Personalized Learning*, 4(1): 89-93.
- Pell, M. D., Paulmann, S., Dara, C., Alasser, A. & Kotz, S. A. (2009). "Factors in the recognition of vocally expressed emotions: A

comparison of four languages”. *Journal of Phonetics*, 37(4): 417-435.

Soler-Costa, R., Lafarga-Ostáriz, P., Mauri-Medrano, M. & Moreno-Guerrero, A. J. (2021). “Netiquette: ethic, education and behavior on internet-A systematic literature review”. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(3): 1212.

References

۱. Amid, H. (۱۹۹۶). *Amid Dictionary*. Tehran: Amir Kabir.
۲. Cheang, H. S. & Pell, M. D. (۲۰۰۹). "Acoustic markers of sarcasm in Cantonese and English". *The Journal of the Acoustical Society of America*, ۱۲۶ (۳): ۱۳۹۴-۱۴۰۵.
۳. Dehkhoda, A. A. (۱۹۹۸). *Dictionary*. Tehran: University of Tehran Press.
۴. Jiang, X. & Pell, M. D. (۲۰۱۵). "On how the brain decodes vocal cues about speaker confidence". *Cortex*, ۶۶: ۹-۳۴.
۵. Khormaei, Farhad (۱۴۰۴). "Formative Methodology: A Developmental Look at Research in the Islamic Humanities and Social Sciences". *Fundamental Research in the Humanities*, ۳۱: ۷۳-۹۴.
۶. Mahmoodshahi, Z. (۲۰۱۳). *The concept of sincerity from the perspective of Islamic teachings and its educational implications*. Master's thesis. Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shiraz University.
۷. Moein, M. (۲۰۰۷). *Moein Dictionary*. Tehran: Zarrin.
۸. Naraghi, M. (۱۹۹۱). *Jami' al-Sa'adat*. Translated by S. J. Mojtaba. Tehran: Hikmat.
۹. Nawawi, S. F. A. & Din, R. (۲۰۲۱). "Redefining sincerity from Risale-i Nur perspective in modern learning". *Journal of Personalized Learning*, ۴ (۱): ۸۹-۹۳.
۱۰. Nazari, E. (۲۰۲۴). "Methods for creating and obstacles to sincerity from the perspective of Imam Ali (A.S.)". *Journal of Social Sciences Studies*, ۱۰ (۱): ۱۰-۱۷.
۱۱. Nazari, E. (۲۰۲۴). "The essence and effects of sincerity from the perspective of Imam Ali". *Journal of Social Sciences Studies*, ۱۰ (۱): ۱۸-۲۴.
۱۲. Pell, M. D., Paulmann, S., Dara, C., Alasserri, A. & Kotz, S. A. (۲۰۰۹). "Factors in the recognition of vocally expressed emotions: A comparison of four languages". *Journal of Phonetics*, ۳۷ (۴): ۴۱۷-۴۳۵.
۱۳. Soler-Costa, R., Lafarga-Ostáriz, P., Mauri-Medrano, M. & Moreno-Guerrero, A. J. (۲۰۲۱). "Netiquette: ethic, education, and behavior on internet-A systematic literature review". *International Journal of Environmental Research and Public Health*, ۱۸ (۳): ۱۲۱۲.

